

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 855114
Datum vergadering: 23 april 2024
Datum voorstel: 19 maart 2024
Nummer: A
Onderwerp: Cultuurvisie Dinkelland "Cultuur maakt onze gemeenschap"

Voorgesteld raadsbesluit

De cultuurvisie Dinkelland "Cultuur maakt onze gemeenschap" vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

Door het vaststellen van een integrale visie op cultuur, geeft de raad de kaders aan voor het cultuurbeleid in de komende jaren.

Aanleiding voor het voorstel

Een van de thema's in het collegeakkoord van Dinkelland 'Vernieuwen, verbinden en versterken 2022-2026' is de ambitie 'Gezond in je lijf en gezond in je hoofd'. De cultuurvisie levert daar een bijdrage aan. Cultuur heeft niet alleen een positieve invloed op de (positieve) gezondheid, talentontwikkeling en sociale binding van individuele inwoners, het draagt ook bij aan de gedeelde identiteit en leefbaarheid van een gemeenschap. Het is een belangrijke economische motor voor toerisme en kan een positieve rol spelen bij maatschappelijke opgaven als eenzaamheid en kansengelijkheid. Dat past naadloos bij het voornemen om, waar mogelijk, 'de inzet van de diverse sociaal maatschappelijke functies vanuit meerdere disciplines te verbinden'. Vandaar dat het college de inwoners 'actiever op het belang van cultuur en ontwikkeling wil wijzen en de weg daarheen toegankelijker wil maken'. Deze ambitie is uitgewerkt in de cultuurvisie Dinkelland "Cultuur maakt onze gemeenschap" (verder cultuurvisie), die de komende jaren als kader geldt voor het cultuurbeleid.

Beoogd resultaat van het voorstel

Door het vaststellen van een visie op cultuur wil de raad cultuur inzetten om:

- een bijdrage te leveren aan de (positieve) gezondheid, talentontwikkeling en sociale binding van individuele inwoners.
- een bijdrage te leveren aan de gedeelde identiteit en leefbaarheid van de gemeenschap.
- te fungeren als een belangrijke economische motor voor toerisme
- een positieve rol te spelen bij maatschappelijke opgaven als eenzaamheid en kansengelijkheid.
- de inzet van de diverse sociaal maatschappelijke functies vanuit meerdere disciplines te verbinden.
- de inwoners actiever op het belang van cultuur en ontwikkeling wijzen en de weg daarheen toegankelijker maken.

Argumentatie

In de cultuurvisie komen verschillende beleidslijnen aan bod, om zodoende een integrale visie op cultuur in de gemeente te bewerkstelligen. Het gaat om cultuur in brede zin: van kunst tot monumenten, van cultuureducatie tot bibliotheek, van muziek tot kunstmarkt en van zang tot tradities. In de cultuurvisie zijn een aantal hoofdthema's uitgewerkt, inclusief aanbevelingen voor een nader te vormen uitvoeringsagenda.

Thema's

Belangrijke thema's in de cultuurvisie zijn:

1. Behouden en versterken vrijwilligers
2. Versterken toeristisch recreatieve functie van cultuuraanbod en cultuurhistorisch erfgoed door samenwerking VVV en culturele organisaties
3. Versterking en vernieuwing cultuureducatie
4. Bereiken (jonge) doelgroepen
5. Bijdrage cultuur aan positieve gezondheid
6. Oog voor onze streek

7. Actualisatie subsidiebeleid

Kaders

In de cultuurvisie worden de volgende kaders aangegeven:

- Draag zorg voor professionele ondersteuning om samenwerking tussen culturele organisaties onderling en onderwijs te bevorderen en waar mogelijk een professionaliseringsslag te maken op gebied van inhoudelijke programma's en Public Relations.
- Organiseer ondersteuning bij het bereiken van (jongere) doelgroepen, onder meer door vraaggestuurd aanbod te stimuleren.
- Stimuleer diversiteit in het culturele aanbod, zodat verschillende doelgroepen iets naar hun behoefte kunnen vinden.
- Zet daarbij in op laagdrempelig en vraaggestuurd cultuuraanbod, met oog voor maatwerk per kern.
- Behoud voldoende en passende ontmoetingsplekken voor de culturele activiteiten voor verschillende doelgroepen.
- Stimuleer het behoud van het unieke Twentse landschap.
- Stimuleer het behoud van en zichtbaar maken van cultuurhistorische elementen in de streek.
- Stimuleer en ondersteun het behoud van recreatieve en cultuureducatieprogramma's voor zowel inwoners als toeristen.
- Actualiseer het subsidiebeleid, zodat het past bij de ambities uit deze visie en toekomstbestendig is.
- Onderzoek hoe de kennisdeling, ontmoeting, samenwerking en professionalisering van culturele organisaties kan worden ondersteund en gestimuleerd.

Wij hebben een uitvoeringsagenda voor cultuurbeleid opgesteld waarin een aanzet tot verdere uitvoering wordt gegeven van de kaders uit de cultuurvisie. Deze treft u bijgevoegd ter kennisname aan.

Actualisatie subsidiebeleid

Wij zijn van mening dat de actualisatie van het subsidiebeleid prioriteit heeft. Enerzijds omdat op een groot aantal terreinen sprake is van sterk verouderde nadere regels, anderzijds omdat daarmee recht wordt gedaan aan de door uw raad vast te stellen kaders welke kunnen leiden tot een herverdeling van de subsidiebudgetten binnen cultuur, waardoor stimulering, waardering en (financiële) ondersteuning op de verschillende thema's gestalte kan krijgen. Financiële ondersteuning door subsidieverlening vormt één van de belangrijkste pijlers van ons cultuurbeleid. Voordat we kunnen overgaan tot actualisatie van het subsidiebeleid dienen door uw raad de betreffende kaders te worden vastgesteld.

In artikel 3 van de Algemene Subsidieverordening gemeente Dinkelland 2018 (ASV) heeft uw raad namelijk bepaald dat: *"burgemeester en wethouders bij nadere regeling vaststellen welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald."*

Uw raad geeft hierbij de kaders aan, die staan verwoord in de cultuurvisie "Cultuur maakt onze gemeenschap". Deze kaders zijn, afhankelijk van de subsidievorm en de doelstelling van de gesubsidieerde organisatie, in meer of mindere mate, van toepassing op de te verlenen subsidie en zullen door ons worden opgenomen in de Nadere Subsidieregelingen. Naast de inhoudelijke kaders, worden door uw raad de financiële kaders bij vaststelling van de gemeentebegroting aangegeven.

Bij de actualisatie van het subsidiebeleid voor culturele organisaties zijn wij voornemens om uit te gaan van de volgende drie subsidievormen:

1. **Exploitatiesubsidies.** Dit betreffen structurele subsidies die een positieve financiële bijdrage leveren in het exploitatietekort van een organisatie en daarmee zorgdragen voor de instandhouding van organisaties die verantwoordelijk zijn voor het beheer van musea, molens, sterrenwacht, harmonieën en fanfares. Kenmerkend voor deze organisaties is, dat deze hun bestaan voornamelijk te danken hebben aan de inzet van vrijwilligers.
2. **Waarderingsubsidies.** Dit betreffen structurele subsidies waarmee de gemeente haar waardering uit richting een organisatie voor het mogelijk maken van een of verschillende activiteit(en) die een bijdrage leveren aan het culturele landschap en de door de raad gestelde kaders. Kenmerkend voor deze subsidievorm is de eenvoudige aanvraag procedure voor organisaties (slechts éénmaal per raadsperiode), waarmee de administratieve last voor zowel de subsidie-ontvangende organisatie als de ambtelijke organisatie vereenvoudigd wordt. Ook hier betreft het vrijwilligersorganisaties.

3. **Participatiesubsidies.** Dit kunnen zowel structurele als incidentele subsidies betreffen. Deze subsidies leveren een bijdrage in de organisatiekosten van culturele evenementen en activiteiten en de deelname en/of bevordering van deelname aan culturele activiteiten en daarmee de versterking van het culturele aanbod en het culturele veld.

Participatie samenleving

De cultuurvisie is tot stand gekomen na een drietal rondetafelgesprekken die in de verzorgingskernen Denekamp, Ootmarsum en Weerselo zijn gevoerd met inwoners en vertegenwoordigers van culturele organisaties en verenigingen. Daarnaast zijn nog afzonderlijke gesprekken gevoerd met enkele vertegenwoordigers van organisaties die meer dan € 50.000 aan structurele subsidies ontvangen zoals de bibliotheek, VVV en enkele musea. Ook heeft een gebiedsanalyse plaatsgevonden, waardoor zicht is ontstaan op de inwoners en hun culturele behoeften en gewoonten.

Externe communicatie

Uit de ronde tafel- en individuele gesprekken kwam een aantal bepalende factoren naar voren die voor het cultuurbeleid in de gemeente van belang zijn, te weten:

Jeugd

Cultuur wordt ervaren als cruciaal om een brede blik op de wereld te ontwikkelen, voor talentontwikkeling en om kansengelijkheid te stimuleren. Ook voor de mentale gezondheid van de jeugd kan cultuur een belangrijke helpende factor zijn. Scholen en verenigingen zijn een belangrijke factor in het betrekken van jeugd. Het is van belang dat er passend cultureel aanbod is voor de jeugd en dat zij betrokken worden in de ontwikkeling van het aanbod.

Vrijwilligers

De vrijwilligersorganisaties hebben moeite om nieuwe (jonge) vrijwilligers te vinden. Het aantal actieve vrijwilligers loopt terug, waardoor het vrijwilligerswerk op steeds minder mensen leunt. Onder andere administratieve taken en nieuwe regelgeving worden soms als grote last ervaren door vrijwilligersorganisaties. Er is daarom behoefte aan professionele ondersteuning, bijvoorbeeld ook bij het bereiken van publiek (marketing, promotie, productontwikkeling).

Positieve Gezondheid

Via cultuur zijn mensen onderdeel van een gemeenschap. Het vergroot het mentaal welbevinden, zorgt voor zingeving en voorkomt eenzaamheid. Iedereen zou dan ook de mogelijkheid moeten hebben om aan cultuur te kunnen deelnemen, ongeacht de persoonlijke financiële situatie. Het is zaak om in te spelen op de voorkeuren en behoeften van verschillende doelgroepen en leeftijdscategorieën: jongeren hebben bijvoorbeeld andere voorkeuren dan ouderen.

Gemeenschapszin

In de rondetafelgesprekken werd aangegeven dat cultuur de basis vormt voor leefbaarheid en gemeenschapszin en nieuwsgierigheid creëert naar elkaar en naar andere culturen. Maatwerk per kern is daarbij noodzakelijk. Het is van belang dat passende en betaalbare ontmoetingsplekken voor culturele activiteiten blijven bestaan.

Erfgoed

Men vindt het van belang dat bijzondere en karakteristieke panden behouden blijven. Dat geldt ook voor het behouden en overdragen van tradities aan volgende generaties. Uit de gesprekken kwam nadrukkelijk naar voren dat het betrekken van jongeren bij het behoud van materieel en immaterieel erfgoed niet altijd gemakkelijk is. Carnaval vormt hierop een uitzondering.

Landschap & cultuur:

Noordoost Twente, en met name Dinkelland, wordt gezien als de meest authentieke streek van Twente. Het landschap in Dinkelland is kenmerkend voor de regio en als drager van de geschiedenis zichtbaar en voelbaar. Er zou meer aandacht kunnen zijn voor de vindbaarheid en zichtbaarheid van (landschaps-)geschiedenis, ook voor eigen inwoners. Bijvoorbeeld door bestaande wandel- en fietsroutes te verrijken en nieuwe routes te ontwikkelen voor verschillende doelgroepen uit Dinkelland. Dit draagt tevens bij aan sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte.

Toerisme en recreatie:

Dinkelland heeft veel te bieden aan toeristen uit binnen- en buitenland, maar ook aan recreanten uit eigen

gemeente en de regio. Er is behoefte aan (gelijkwaardige) promotie van de verschillende kernen, zodat bezoekers meer worden verspreid over de kernen en de lasten en lusten van de succesvolle promotie worden gedeeld. Er wordt aangegeven dat er meer gedaan kan worden aan promotie en productontwikkeling juist voor inwoners uit eigen en omliggende gemeenten, bijvoorbeeld voor kinderen en gezinnen. Musea zouden - net als bij het gezamenlijk ontwikkelde erfgoededucatieprogramma geholpen zijn met een gezamenlijke professionaliseringslag op het gebied van publieksbereik, productontwikkeling en promotie.

Subsidiebeleid:

De recent vastgestelde nadere subsidieregeling voor culturele participatie en evenementen kan op veel waardering rekenen: die voorziet in een duidelijke behoefte (vooral van vrijwilligersorganisaties) en schept duidelijkheid. Dat geldt nog niet voor de structurele subsidies: de grondslag voor de huidige subsidies en verschillen tussen organisaties is veelal historisch gegroeid en nu niet duidelijk. Daardoor voelt het voor organisaties soms onrechtvaardig.

Financiële paragraaf

In de basisbegroting is rekening gehouden met een totaalbudget van € 655.738 aan structurele cultuursubsidies. Daarnaast is sprake van structurele subsidie aan de VVV van € 134.250 (economische promotie) en aanvullend vanuit ambitiesgelden toerisme € 15.750.

Voor de uitvoering van de door ons college vastgestelde Nadere Subsidie Regeling Cultuurparticipatie en culturele evenementen gemeente Dinkelland 2023, is vanuit de ambitiesgelden toerisme in 2023 een bedrag van € 20.000 gereserveerd. Bij vaststelling van de perspectiefnota hebt u besloten vanaf 2024 eenzelfde bedrag op te nemen in de basisbegroting 2024.

Voor de actualisatie van het subsidiebeleid voor culturele organisaties stellen wij u voor om bij de vaststelling van de perspectiefnota € 22.000 te reserveren in de basisbegroting 2025 en verder.

Uitvoering

Voor de uitvoering van de door uw raad vast te stellen kaders in de cultuurvisie Dinkelland "Cultuur maakt onze gemeenschap" gaan wij een uitvoeringsagenda opstellen, waarin we nadere invulling geven aan de verdere uitvoering en uitwerking van de cultuurvisie.

Voor de actualisatie van het subsidiebeleid gaan we Nadere Regels opstellen waarin we, conform de ASV, zullen opnemen welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie, welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald. We gaan hierbij uit van administratief zo eenvoudig mogelijke processen.

Evaluatie

Evaluatie en monitoring zal plaatsvinden binnen de voorgeschreven procesgang van het subsidiebeleid, zoals door uw raad vastgelegd in de Algemene Subsidie Verordening Dinkelland 2018 (ASV), en de betreffende provinciale- en rijksregelingen.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Het ligt in de bedoeling om ook in de gemeente Tubbergen een cultuurvisie aan de raad voor te leggen ter vaststelling.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

de burgemeester

drs. C.H.A.A. Luttkhuis

J.G.J. Joosten

Raadsbesluit

Datum: 23 april 2024
Nummer: B
Onderwerp: Cultuurvisie Dinkelland "Cultuur maakt onze gemeenschap"

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 maart 2024, nr. A;

gelet op het advies van de commissie Sociaal Domein en Bestuur van 9 april 2024;

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet

besluit:

De cultuurvisie Dinkelland "Cultuur maakt onze gemeenschap" vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 23 april 2024

De raadsgriffier,

De voorzitter,